

Nostalglična "Kruh i mast"

Novi naraštaji odrasli na hamburgerima, pizzama, čipsu i coca coli pojma nemaju koliko je užitka njihovim precima mogla pružiti slasna kriška kruha namazana mašću. O tome "kaj su jeli naši stari" mogu im pripovijedati majke i bake, očevi i djedovi, ali o tome mogu i čitati: u knjizi zapisa Pavla Pavličića "Kruh i mast", koja je upravo doživjela svoje drugo izdanje, ovaj put u nakladi zagrebačko-splitskog "Ex librisa" Ivane Mandić Hekman.

U nostalgičnim Pavličićevim pri-sjećanjima na okuse i mirise, starijske recepture i kuhinjske maj-

storije kućanica koje su materijalno siromaštvo nadoknađivale vlastitim umijećem da od skromnih sirovina priprave poslasticu za jezik i nepce, međutim, ne šćemo se samo između šparheta i kredenca jedne provincijske kuhinje ili po policama pridružene joj smočnice, nego evociramo i jedno danas starijama romantično, a mladima posve "egzotično" doba pedesetih i ranih šezdesetih godina prošloga stoljeća.

Pavličić starije podsjeća (a mla-

đima otkriva) kakva je to svečanost bila kad su se pripravljale jabuke u šlafroku, u čemu je čar cušpajza, što su šufnudle, a što grenadirmarš, kad su se jeli tašci, a kad pofezne... Novom je pak izdanju pridodao uvodno i završno poglavlje, nazvavši ih, u skladu s kulinar-skom tematikom knjige, "Aperitiv" i "Digestiv".

U njima na svoj znan privlačan esejistički način raspreda o razlikama između kontinentalne i primorske kuhinje, ali kako je autoru u ovoj knjizi kuhinja samo "mjesto radnje", i u tim esejčićima riječ je zapravo o kulturološkim analizama hrvatskoga sjevera i juga kao dviju bitnih sastavnica našega identiteta, naše ukotvljenosti u Europu. (M. J.)